נח:

בתער והא רב בתער קאמר אימא כעין תער ע"כ גי" רב

אלפס שם ועמ"ש תוס' לקמן נט. ד"ה ההוא בשם בעל

ה"ג], ד) [דוגמתו שכת מ:

וש"נו. כ) ווימראיטו. ו) גי׳

ל"מ זקנו, ז) [דברים כב], ה) [ועי היטב תוס' יבמות ה. ד"ה שכן],

נוסחת הריב"ן

א] ופאת זקנם לא יגלחו כו׳

ת] ופחת וקוט כנו חב... ת"ל וקנו ומה (מצורע) שאסר הכחוב גבי גילוח זקן

שלא אסר הכתוב אלא בתער

שעושה השחתה התיר לד

הכתוב גבי מצורע אבל

במלקט ורהיטני לא וכדאמר

:בפ׳ כו׳ דאי ס״ד דכי עביד

ב] אנטריך לתגלחת: ג] אהיכא: ד] מיחיבי איסור

:העברת שער

גליון הש"ם

גם' נויר מכהן נמי לא יליף. עי׳ לעיל דף מא ע״ב

תד"ה וחי כתב: שם מאי

לוקה דקאמר. שנת דף מ

יכמות דף כח חולין דף

:קמא ע״ב

הגהות מהר"ב

רנשבורג

ב ב ג ד מיי׳ מהלכות ע"ו הל' ט סמג לאוין סד טוש"ע י"ד סי קפב סעיף א:

הגהות הב"ח

(h) גמ' מיבעי ליה לכדתניא ופאת זקנס לא יגלחו יכול אף גילחו במספרים כל"ל ותיבות זקנו מה ת"ל לפי שנאמר ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף כהן מצורע כן ת"ל זקנו ומנלן דבתער דתנים נמחק: (ב) שם דחיכה למיפרך כדאמרן. נ"ב בריש יבמות כתבו התוספות ואית דלא גרסי כדאמרן ומפרש דקאי איכא למיפרך אהא דקאמר צמר הכי מאר רב כו׳ דלמאי דמסיק כעין תער איכא למיפרך כעין תער איכא כפן מפני מיכנו כמיכן כיון דלאו דידהו קל אתי עשה ודחי להו וא"כ ליכא למיגמר מינייהו במה הלד נמיגמת מינייה כמה הכד ישט בסאלה: (ג) רש"י ישט בסאלה: (ג) רש"י דיה מיצעי ליה וכרי לישחוק קרא מיניה וחו מדלא כצייל וחיבת א מדלא וכרי בא"ד שאחה מדלא וכרי הס"ד ואחיי מדלא וכרי הס"ד ואחיי מ״ה ומאן דמפיק ליה וכו׳ דלמאן דמפיק ליה וכו׳ דלא מסתיים אהיכא קלי: (ה) תום' ד"ה ולמלן קלי: (ה) תום' ד"ה ולמלן וכו' פי' הש"ס כן דהא י"ל דכוומיה דאידר י"ל דכוותיה דאידך קיימא גס: (ו) בא"ד הא :דאין עשה (ז) ד"ה ולמאן דמפיק וכו׳ ולמה לי למיכתב זקנו זקנו לבד: ליכתוב ליכתוב זקנו נכד:

(מ) בא"ר ל"ת רעשה
דנזיר מכהנים דמקלה:

(ע) ד"ה הכ"ף וכר
דלימיה בנשים להכי
איצטריך וכר דשקולון הן
דכך חמור לו ל"ת דכך חמור לו ל״ת גרידה: (י) בא״ד וקשה להר"ם דאמאי קאמר וכו׳ למ"ד ראשו לנזיר הוא לנה ל למטו לנהיל דווא דאתא מדקאמר: (כ) בא"ד מנלן דנזיר מלורע וכהן מצורע מגלח אלא על כרחיך: () בא"ד ומיניה משמע

פי' הרא"ש

נמי שגם כהן:

ומאן דמוקי ראשו בנזיר זקנו למה לי הוה מצי . לשנויי דכהן מנזיר לא אתי . שכן ישנו בשאלה כדקאמר בסמוך אלא דעדיפא מיניה קא משני דמיבעי ליה לכדתניא דאינו חייב על השחתת זקן אלא בתער ומדאיצט׳ זקנו למדחי לאו ועשה דכהן ש״מ דמצורע אינו מגלח אלא בתער דאי הינו טגירו היא בונער ראי מצי לגלוחי בלא תער לא הוה דחי. ומנזיר לא שמעי׳ ליה דשמא ס"ל כמאן דאמר פ"ג מינים לא יעבור לרבות כל המעבירים: ומאן דאוקי ראשו ללאו גרידא ל״ל למכתב ראשו ולמה לי למכתב זקנו. ליכתוב זהנו דמשמע ביז

בזיך מכחן נמי לא יליף שכן לאו שאינו שוה בכל הוא. והשתח הוה מני למיפרך אמאי לא [ילפינן] מנזיר דעלמאי דאתי עשה ודחי ל"ת ועשה אפי׳ שוה בכל דנזיר שוה בכל הוא ולמסקנא ניחא דפרכינן בסמוך מה לנזיר שכן ישנו בשאלה:

ולמאן רמוקי ראשו בנזיר זקנו דמה די. לחנם פי׳ הש״ם כן (פ) דכוותיה קיימא גם לחנם שינה לשונו דקאמר לעיל דלמאן דמפיק ראשו לעשה ול"ת: מבעיא ליה לכדתניא. למילף דחגלחת מצורע בחער הוא דאילו מראשו דנזיר [לא] נפקא דסבירא לן במ"ד פ' ג' מינין (לעיל מ.) דנזיר חייב בכל מעבירין ולהכי אינטריך זקנו דאילו השחתת זקן אינה אלא בתער כדמפרש ואזיל וצ"ע כי פריך זקנו למה לי אמאי לא משני וליטעמיך הא (ו) קי"ל דאין עשה דוחה ל"ת ועשה נילף מנזיר מצורע דדחי אלא מאי אית לך למימר מה למיר שכן ישנו בשחלה:

ולמאן דמפיק ראשו ללאו גרידא למאן דמפיק ראשו ללמוב זקנו למה לי. () לכתוב זקנו לבד דמשמע בין זקנו דכהן בין זקנו דישראל ומינה שמעי' (בין) ל"מ גרידא בישראל ומינה שמעי' ל"ת ועשה (ח) מכהנים: דמקרא מלא דיבר הכתוב ואע"ג דראשו נמי מקרא מלא הוא ולא בעי לאוקומי אלא בראשו גרידא ולא בראשו דנזיר שאני התם דשני לאוין הן לאו דהקפה ולאו דמיר תער לא יעבור הילכך לא מסתברא ליה למימר כולי האי מקרא מלא לאוקומי אפילו בראשו דנזיר אבל השחתת הזקן הכל לאו אחד הוא בין דישראל לא תשחית פאת זקנך בין דכהנים ופאת זקנם לא יגלחו הילכך נראה לומר דמקרא מלא דיבר הכתוב דעשה דמצורע דוקנו ידחה בין לאו דישראל

שאינו שוה בכל הוא דליתיה בנשים (ש) ואילטריך ראשו דאם אינו ענין ללאו שאינו שוה בכל תניהו ענין לשוה בכל ונראה דסלקא דעתיה דשקולים הן ולכך מודה לו° דל"ת גרידא השוה בכל כמו ל"ת ועשה שאינו שוה בכל אלא האריך יותר דאיידי דבעי לאסוקי הך פירכא מסיק ואזיל לכולי לדדי דפירכות ומשני כהן מנזיר לא

בין לאו דכהנים כיון דאוהרה אחת היא: הר"ק והשתח מצי לשנויי דאי מזקנו איכא למיפרך שכן לאו

להאי ראשו בנזיר למה לי זקנו מיבעי ליה לכדתניא ® זקנו מה ת"ל לפי שנאמר ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף כהן מצורע כן ת"ל זקנו ומנלן דבתער ידתניא ופאת זקנם לא יגלחו יכול אף גילחו במספרים יהא חייב ת"ל ולא תשחית אי לא תשחית יכול ליקטן במלקט וברהיטני חייב ת"ל ופאת זקנם לא יגלחו איזו גילוח שיש בו השחתה הוי אומר זה תער ומאן דמפיק ליה להאי ראשו ללאו גרידא למה לי למיכתב ראשו ולמה לי למיכתב זקנו משמע למידחי לאו גרידא ומשמע למידחי ל"ת ועשה הילכך ישקול הוא ויבואו שניהן כהן מנזיר לא יליף שכן ישנו בשאלה נזיר מכהן לא יליף שכן לאו שאינו שוה בכל ובעלמא לא ילפינן מינייהו משום דאיכא למיפרך כדאמרן (י) אמר רב מיקל אדם כל גופו בתער מיתיבי יהמעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה לוקה יהא בתער הא במספרים והא רב נמי בתער קאמר כעין תער אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה לוקה מיתיבי העברת שיער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים י מדרבנן לוקה נמי דקאמר איכא

ל) לעיל מ: קדושין לה: מכות כא., ב) [ב"ק ג. זבחים ולמאן דמוקים ליה להאי ראשו בנויר. ויליף כהן מנזיר א"כ למה לי דכתב רחמנא זקנו במלורע [ויקרא יד]: מיבעי ליה. לתגלחת מלורע ד: ערכין ד:], ג) כי קאמר רב בשאר אברים. כך היא שיהא בתער ולא במלקט ורהיטני וכדתניא אוזקנם לא יגלחו נשם כאן יכול גירסת כל הפוסקים [רב אפילו מצורע תלמוד לומר זקנו התיר במצורע מה שאסר הכתוב אלפס מכות פ"ג דף רפה. מיתיבי המעביר בית השחי גבי גילוח זקן שלא אסר הכתוב אלא בתער שעושה השחתה אבל במלקט אדלא אתי עשה ודחי את ל"ת ועשה לילף ובית הערוה הרי זה לוקה כי האמר רב בשאר אברים אבל ורהיטני לא וכדאמרינן בפרק שלשה מכהן דדחי אלא מכהן לא ילפינן מה לכהן קחונו דב כשנת מכרים חכב בית השחי ובית הערוה לא אמר ושאר אברים מי שרי מינין (לעיל מ:) דאי ס"ד עביד במלקט שכן לאו שאינו שוה בכל ינזיר מכהן נמי לא ורהיטני נמי מלוה קעביד לשתוק והא תניא העברת שיער אינה יליף שכן לאו שאינו שוה בכל ומאן דמוקים מדברי תורה אלא מדברי סופרים כי קאמר רב במספרים וכי תניא ההיא

קרא מיניה ותו (ג) לא מדלא כתיב ביה תער מוטב דליעבד במלקט ורהיטני משום דריש לקיש דאמר כל מקום שאתה מולא וכו׳: (ד) ולמאן דמפיק ליה להאי ראשו. לעשה ול"ת דבנזיר אינטריך שליה זקנו לתגלחת דמנורע בתער אלא למאן דמפיק ליה להאי ראשו ללאו גרידא למה ליה למיכתב זקנו כלל אי משום עשה ול"ת ליכתוב רחמנא ראשו ותו לא דהוי משמע דלמידחי לאו גרידא קאתי לאו דלא תקיפום ומשמע נמי למידרשיה גבי מיר דהאי קרא שקול הוא דלא מסתיים שמהיכא האי ומשום הכי אית לך למימר שיבוחו שניהם ממנו: לעולם אילטריך למיכתב זקנו משום למידחי עשה ול"ת דבכהן דחי אמרת דלה ליכתוב זקנו וכי התה רחשו למידחי עשה ול"ת דבנזיר הוא דאתא אכתי ליכא למיגמר מיניה עשה ול"ת דבכהן משום דאיכא למיפרך מה לנזיר שכן ישנו בשחלה. וחי חמרת נמי דהאי יראשו משום עשה ול"ת דבכהן הוא דאתא אכתי לית לך למילף מיניה עשה ול"ת דבנזיר משום דאיכא למיפרך כדאמרן דאי מנזיר איכא למיפרך מה לנזיר שכן ישנו בשאלה ואי מכהן מה לכהן שכן לאו

שאינו שוה בכל הילכך איצטריך ליה זקנו לעשה ול"ת דבכהן וראשו ללחו

גרידה: אמר רב מיקל אדם כל גופו בחער. וחין בו משום לח ילבש גבר שמלת אשהי: המעביר שער שבבית השחי. תחת אלילי ידיו: כעין מער. שגוז במספרים בסמוך לבשר כעין תער: מיחיבי דו העברת שער. של כל גופו כגון שבבית השחי ושבבית הערוה אינה מדברי

תורה ואת אמרת דלוקה: **מאי לוקה**. דאמרי מכות מרדות מדרבנן: יליף שכן ישנו בשאלה ומיר מכהן לא יליף שכן לאו שאינו שוה בכל ובעלמא לא ילפינן מינייהו משום דאיכא למיפרך כדאמרן וקשה להר"ם יפף שכן ישמ בשמט ישיר לה יליף כו׳ לימא דכהן איצטריך משום תער דבעינן תער במצורע כדקא אמריגן וע״ק לו דקא פריך למ״ד " דמאי קאמר כהן מנזיר לא יליף כו׳ לימא דכהן איצטריך משום תער דבעינן תער במצורע כדקא אמריגן וע״ק לו דקא פריך למ״ד ראשו ללאו גרידא וקמהדר ליה למ״ד ראשו לנזיר אתא מדקאמר כהן מנזיר לא יליף כו׳ לכך נראה להר״ם לפרש דמשמע ליה השתא כיון דמסקינן דוקנו אתא לאשמעעי תער מעתה למאן דאים ליה דראשו אתא ללאו גרידא מנלן דמיר מצורע (6) מגלח וכהן מצורע אלא על כרחיך צריך לומר דמקרא מלא דבר הכחוב דכיון דקרא סתמא כתיב מיירי בכל ענין בין שהוא כהן בין שהוא נזיר ולמה לי למיכתב זקנו ואם חאמר והא שפיר איצטריך לאשמועינן דחגלחת מצורע בחער ו"א דהכי פריך למה ליה לחנא דלעיל לאיחויי זקנו למילף דכהן מאורע מותר בתגלחת דקתני זקנו מה ת"ל כו' מראשום שמעינן שאפילו נזיר מאורע מגלח ראשו אע"ג דאיכא לאו ועשה דקרא סתמא

כתיב (0) דמיניה משמע שגם כהן מגלח זקנו דהשתא סבירא ליה דלהאי חנא הם שקולין ומשני אין הכי נמי דודאי סבירא ליה דמקרא מלא דבר הכתוב ומראשו גרידא שמעינן שגם נזיר מצורע מגלח ראשו ואפי׳ הכי אי לאו דכתב רחמנא זקנו לא הוה שמעינן כהן כדפרישית? שכן ישנו בשאלה ואי כתב זקנו לא הוה שמעינן נזיר שכן לאו שאינו שוה בכל ולפי מסקנא זו תנא דמוקי ראשו ללאו גרידא ה״ה דשמעינן מיניה לאו ועשה ומה שהזכיר לאו דהקפה גרידא לגלות לנו דעתו דסבר דאי לאו הני קראי דראשו וזקנו אפילו לאו גרידא לא הוה ידעינן שיהא עשה דוחה אותו דקרא דגדילים הוה מוקמינן ליה לכדרבא: ובעלמא לא ילפינן° כדאמרן. כלומר דאיכא למיפרך מה לכהן שכן לאו שאינו שוה בכל ומה למיר שכן ישנו בשאלה ואם חאמר ונילף מחרוייהו במה הלד ואור"י דאיכא למיפרך מה לעשה דמצורע דאיכא שלום בית ובכי האי גוונא אמרינן בפ' שילוח הקן (חולין דף קמא.) דסלקא דעתך אמינא עשה דלפרי מצורע לידחי לא מעשה א! ועשה דשילוח הקן משום שלום בית יי: אמר רב מיקל אדם כל גופו בתער מיתיבי כו' הרי זה דוקה. משום לא ילבש גבר כדדרשינן בסמוך לא קשיא הא בתער הא במספרים והא רב נמי בתער קאמר כעין תער: א"ר יוחנן המעביר בית השחי ובית הערוה הרי זה דוקה מיתיבי העברת תערי אינה מדברי תורה אדא מדברי סופרים והוה מצי לסיועיה מברייתא דלעיל אלא ניחא ליה לשנויי מאי לוקה דרבנן 10 דלא ליפלגו ברייחות אהדדי ר'11 יוחנן אף במספרים אוסר ומשמעבי דרבי יוחנן פליג אדרב:

י בוגם יקת ומסגב בן בישראל דאיכא לאו גרידה בין בכהן דאיכא לאו ועשה ולשתוק מראשו: ומשני דלאו שקולים הם דבכל חד מנייהו איכא פירכא ולא ילפי מהדדי. ובעלמא נמי לא ילפי מינייהו כדאמר דמה לכהן שאינו שוה בכל הילכך לא ילפינן מיניה שידחה עשה ל״ת ועשה: אמר רב מיקל אדם כל גופו בתער אפי׳ בית השחי ובית הערוה ואיז בזה משום לא ילבש גבר שמלת בשהו להו בעורה בלה בלה להם כל גלבו בהובל אם בית הרובה הובה התבוחה את בית בהוב משהם. אשה. אבל בפאת זקן הראש לא אירוי רב אלא בשאר הגוף קאמה: היז לוקה משום לא ילבש זכר. כעיך תער במספרים סמוך לבשר: מיתיבי העברת שער אינה מדברי תורה אלא מדברי סופרים וקשה לר״י דאמר לוקה. וה״ה דהוה מצי למפרך השתי ברייתות אהדדי ולשנויי כדמשני מאי לוקה כדקתני מכת מרדות:

קיכת בהיה והכי המניק להיה בהימ להיה בהים להיה בהים להיה בהים להיה הכי המניק בהדים (ההה בהים להפה בהים בפלה פלה להכי הול דלמת לה יגלחו כו (חבות כא.). ת"ל ולא תשחית. ומספרים אין משחימים, שלון מומרין שיער בגד עיקר כתער (שם). במלקט. פליינ"א של מלחלתי מרבות שמחליקין בה את מיק הסויף, וברהיטבי. פליינ"א של שיער בלד עיקר בהיט בין האת הדל בהיע לא יגלחו. האמור בכהים, ואין דרך גילות בכך, ואתיא ביש בה השחתה. דרך לגלח בו ומשחים שער, אבל ההיטני משחים ואין דרך לגלח בו ומשחים של, אבל ההיטני משחים ואין דרך לגלח בו, ומספרים מגלחין אין משחימין (מכות בא) ומכו גילות קלאסר ליה לחמות גבי הקפת הראש והשחתת פאת זכן ואים משחים ליה גבי מלורע דמותר הוא בו. היינו חטר וכיונים הא

א] תוד"ה הר"ף וכו' דסד"א וכו' לדחי ל"ת. נ"ב אין זה מדוקדק דבחולין לא נזכר מדיחוי ל"ת כ"א דחיית עשה. ול"ע:

הגהות התוספות

 ז"ל אדעלמא. 2. ל"ל
 דעלמא. 3. ל"ל
 דסבירא ליה. 3. ל"ל בכהנים. 4. מתיבת ונראה עד שאינו שוה בכל הוא הגה"ה שלא מדברי התוס'. 5. ל"ל דכך שווה לי ל"מ
 ומיבות ולכך מודה לו נמחק.
 6. ל"ל הא מראשו. 7. ל"ל כדמפרש. 8. ל"ל לא ילפינו כדאמרן. 9. נדל"ל שער. 10. ל"ל מדרבנן. 11. ל"ל ור' יוחק. וכ"ה בס"י. 12. ל"ל דמשמע.

מוסף רש"י

ופאת זקנם לא יגלחו. גבי כהנים כתיב, ולא תשחית את פאת זקנך בישראל כתיב, וילפינן להו בגזירה שוה האי מהאי, והכי אמריט בהדיא